

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تأثیر رزق علای دتریت دینی خانواده

فرخار معمار

(مدرس آموزش خانواده)

سرشناسه	معمار، فرحناز، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	تأثیر رزق حلال در تربیت دینی خانواده/ فرحناز معمار.
مشخصات نشر	اصفهان: حیات طیبه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۷۴ ص: ۱۶/۵ × ۲۳ س.م.
شابک	۴۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۵۵-۴۰۶۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	رزق و روزی -- احادیث
موضوع	Divine sustenance (Islam) -- Hadiths
موضوع	رزق و روزی -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	Divine sustenance (Islam) -- Qur'anic teaching
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ م ۶ ت ۲ BP/ ۲/۲۱۹
رده بندی دیویی	۲۹۷/۴۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۰ ۴۷

حیاتِ طیبیه

تأثیر رزق حلال در تربیت دینی خانواده

مؤلف: فرحناز معمار	ناشر: حیات طیبه
سال چاپ: ۱۳۹۶	لیتوگرافی: کوثر
نوبت چاپ: اول	چاپ: کمالی نژاد
شمارگان: ۲۵۰ جلد	صحافی: پیمان
قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان	شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۵۵-۴۰۶۱-۴

اصفهان، خیابان جی، انتهای خیابان خواجه عمید، میدان فتح، مجتمع حیات طیبه

تلفن: ۰۳۱ ۳۵۸۱۰۵۴۴ همراه: ۰۹۱۳ ۸۰۱ ۸۷۸۵ www.hayatbook.com

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۵

مقدمه ۱۷

فصل اول: مبانی تحقیق ۲۳

۱-۱ تبیین موضوع ۲۳

۲-۱ اهمیت و ضرورت پژوهش ۲۵

۳-۱ روش تحقیق و کاربردها ۲۶

۴-۱ شرح کلید واژه‌ها و اصطلاحات مهم ۲۶

فصل دوم: مباحث رزق ۳۳

پیشگفتار فصل ۳۳

۱-۲ معنای لغوی و اصطلاحی رزق از دیدگاه‌های مختلف ۳۴

۲-۲ بررسی محدوده واژه رزق در قرآن، از دیدگاه اشاعره و معتزله ۳۶

دلایل اشاعره در اثبات ادعایشان ۳۷

پاسخ عدلیه (معتزله و امامیه) به اشاعره ۳۸

نظر آیت الله جوادی آملی ۴۰

۳-۲ تفاوت رزق با نصیب، فضل، عطا، و ۴۳

۴-۲ کاربرد معانی واژه رزق در قرآن ۴۵

۵-۲ زمینه‌های برخورداری رزق از منظر قرآن ۴۶

تأثیر رزق حلال در تربیت دینی خانواده

- ۱-۵-۲ داشتن اخلاص در کارها ۴۷
- ۲-۵-۲ اطاعت ۴۷
- ۳-۵-۲ ایمان و عمل صالح ۴۷
- ۴-۵-۲ داشتن تقوا ۴۸
- ۵-۵-۲ توبه زمینه ساز بهره مندی از رزق الهی در بهشت ۴۸
- ۶-۵-۲ یاری دین، هجرت و جهاد در راه خدا ۴۹
- ۷-۵-۲ پرداخت زکات و نماز و یاد خدا زمینه ساز بهره مندی از روزی بی حساب ۴۹
- ۸-۵-۲ شهادت ۵۰
- ۹-۵-۲ عبادت و پناه امنی ۵۰
- ۶۲ مصادیق رزق ۵۱
- ۱-۶۲ قرآن ۵۱
- ۲-۶۲ انعام (شتر، گاو، گوسفند) ۵۱
- ۳-۶۲ خرما و انگور ۵۲
- ۴-۶۲ باران ۵۲
- ۵-۶۲ باغ و بوستان ۵۲
- ۶-۶۲ حبوبات و دانه های گیاهان ۵۳
- ۷-۶۲ من و سلوی ۵۳
- ۸-۶۲ میوه ها ۵۴
- ۷-۲ اقسام رزق ۵۴
- ۱-۷-۲ رزق تکوینی و رزق تشریعی ۵۴
- ۲-۷-۲ رزق طالب و مطلوب ۵۵

۵۶.....	۲-۳-۷-۲ رزق مادی (ظاهری)
۵۷.....	۲-۳-۷-۲ آسمانی و زمینی
۵۸.....	۲-۳-۷-۲ پوشاک و خوراک اعم از نباتی و حیوانی
۶۰.....	۲-۷-۴ رزق معنوی
۶۱.....	۲-۷-۴-۱ قرآن
۶۱.....	۲-۷-۴-۲ بهره‌مندی از علوم غیبی
۶۱.....	۲-۷-۴-۳ آیت
۶۲.....	۲-۷-۴-۴ جماعت
۶۲.....	۲-۷-۵ رزق کریم
۶۳.....	۲-۷-۶ رزق معلوم
۶۴.....	۲-۷-۷ رزق بغیر حساب
۶۵.....	۲-۷-۸ رزق حَسَن
۶۶.....	۲-۷-۱۸ مقام نبوت
۶۶.....	۲-۷-۲۸ استفاده‌های حلال و حرام از درختان خرمک و زیتون
۶۷.....	۲-۷-۹ طیب و غیر طیب (حلال و حرام)
۶۷.....	برخی موارد استعمال طیبات (حلال) در قرآن
۶۸.....	تفاوت میان طیب و طاهر از نظر علامه طباطبائی و آیت الله جوادی آملی
۶۹.....	رابطه میان طیب و حلال از دیدگاه برخی مفسران
۶۹.....	۸۲ جایگاه رزق در هستی و اهمیت آن (جایگاه رزق) در زندگی انسان
۷۳.....	طرح دو سؤال با پاسخ
۷۷.....	خلاصه فصل دوم

- فصل سوم: معیشت خانواده و عوامل مؤثر در گشایش و تنگی رزق** ۸۱
- پیشگفتار فصل ۸۱
- اقتصاد خانواده ۸۳
- ۱-۳ عوامل مؤثر در گشایش رزق خانواده ۸۵
- ۱-۱-۳ خواندن قرآن ۸۵
- ۱-۲-۳ کار و تلاش ۸۶
- ۱-۳-۳ استغفار و توبه ۸۷
- ارتباط استغفار با وسعت روزی ۸۸
- ۱-۳-۴ دادن انفاق و صدق زکات در راه خدا ۸۹
- ۱-۳-۵ ازدواج ۹۱
- ۱-۵-۱-۳ احساس مسئولیت ۹۱
- ۱-۳-۵-۲ سخت کوش شدن انسان ۹۲
- ۱-۳-۵-۳ مورد توجه خدا قرار گرفتن و بهره - شدن از فضل و امداد او ۹۲
- ۱-۳-۶ درستکاری ۹۳
- ۱-۳-۷ به جا آوردن شکر خدا ۹۳
- ۱-۳-۸ نیکی به پدر و مادر ۹۴
- ۱-۳-۹ برپایی نماز شب ۹۴
- ۱-۳-۱۰ مشارکت اقتصادی با دیگران: ۹۴
- ۱-۳-۱۱ قناعت ۹۵
- ۱-۳-۱۲ زیارت ائمه علیهم السلام و امام حسین علیه السلام بطور خاص ۹۶
- ۱-۳-۱۳ تدبیر صحیح ۹۶

۹۷.....	۱۴-۱-۳ دعا کردن
۹۸.....	۱۵-۱-۳ داشتن اعتدال در زندگی
۹۹.....	۱۶-۱-۳ توکل بر خدا و کتمان فقر
۱۰۰.....	۱۷-۱-۳ حوقله (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ)، نهلیل (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) و تکبیر (اللَّهُ أَكْبَرُ) گفتن
۱۰۱.....	۱۸-۱-۳ خوش اخلاقی و خوش زبانی
۱۰۱.....	۱۹-۱-۳ پرهیز از مردم آزاری
۱۰۱.....	۲۰-۱-۳ تغافل مسیر راه
۱۰۲.....	۲۱-۱-۳ عوامل مؤثر تنگی رزق در خانواده
۱۰۲.....	۱-۲-۳ ارتکاب گناه
۱۰۴.....	۲-۲-۳ زیاد گوش دادن به موسیقی
۱۰۴.....	۳-۲-۳ فریبکاری و غش
۱۰۵.....	۴-۲-۳ کفران نعمت
۱۰۶.....	۵-۲-۳ تعدی به حقوق دیگران
۱۰۶.....	۶-۲-۳ کم فروشی
۱۰۷.....	۷-۲-۳ حرص داشتن
۱۰۸.....	۸-۲-۳ ربا خواری
۱۰۸.....	۹-۲-۳ خواب بین عشایین، نداشتن مدیریت، قطع رحم و دروغگویی
۱۰۹.....	۱۰-۲-۳ دم از فقر زدن
۱۰۹.....	۱۱-۲-۳ درخواست نکردن از خدا
۱۰۹.....	۱۲-۲-۳ اسراف کاری
۱۱۰.....	خلاصه فصل سوم

- فصل چهارم: آثار رزق حلال و حرام ۱۱۳
- پیشگفتار فصل ۱۱۳
- آیات و روایات در اهمیت رزق حلال و دوری از حرام ۱۱۴
- ۱-۴ آثار حلال خواری (تأثیر لقمه حلال) ۱۱۸
- ۱-۴-۱ گشوده شدن درهای بهشت بر روی انسان ۱۱۸
- ۱-۴-۲ زمینه ساز شکرگزاری بنده ۱۱۸
- ۱-۴-۳ برابر با هفتاد حج ۱۱۹
- ۱-۴-۴ دریافت ثواب همانند ثواب انبیا ۱۱۹
- ۱-۴-۵ حسابرسی بر ریع ۱۱۹
- ۱-۴-۶ مورد رحمت و محبت خدا ۱۲۰
- ۱-۴-۷ موجب هدایت ۱۲۰
- ۱-۴-۸ باری کننده دین ۱۲۱
- ۱-۴-۹ مشمول آمرزش الهی ۱۲۱
- ۱-۴-۱۰ موجب استجاب دعا ۱۲۲
- ۱-۴-۱۱ موجب نورانی شدن دل ۱۲۲
- ۱-۴-۱۲ موجب کسب عزت ۱۲۳
- ۱-۴-۱۳ زمینه ساز عمل صالح ۱۲۴
- ۱-۴-۱۴ همانند مجاهد در راه خدا ۱۲۴
- ۱-۴-۱۵ دستیابی به موفقیت بر اثر مال حلال ۱۲۵
- ۱-۴-۱۶ برخوردار شدن از نسلی پاک ۱۲۵
- ۱-۴-۱۷ مایه رفاه خانواده ۱۲۵

۱۲۶	۱۸-۱-۴ مایه آرامش
۱۲۶	۱۹-۱-۴ دوستدار حضرت علی (علیه السلام) و اهل بیت (علیهم السلام)
۱۲۶	۲۰-۱-۴ موجب پاکیزه شدن هزینه‌های زندگی
۱۲۶	۲۱-۱-۴ بزرگ ترین عبادت
۱۲۷	۲-۴ آثار حرام خواری (تأثیر لقمه حرام)
۱۲۷	۱-۲-۴ آثار دنیایی لقمه حرام
۱۲۷	۱-۲-۴ ۱- وقت طلب
۱۲۷	۲-۲-۴ ۲- عدم رشد و دکت مال
۱۲۸	۳-۲-۴ ۳- مشمول لعنت رشتگان
۱۲۸	۴-۲-۴ ۴- عدم آرامش
۱۲۸	۵-۲-۴ ۵- مسلط شدن آب و خاک بر او
۱۲۹	۶-۲-۴ ۶- مانع استجاب دعا
۱۳۰	۷-۲-۴ ۷- مانع قبولی توبه
۱۳۰	۸-۲-۴ ۸- مانع قبول کارهای خیر
۱۳۰	۹-۲-۴ ۹- بستری مناسب برای ارتکاب جرم و جنایت
۱۳۱	۱۰-۲-۴ ۱۰- تأثیر منفی در نسل
۱۳۱	۱۱-۲-۴ ۱۱- مانع قبول شدن نماز
۱۳۲	۱۲-۲-۴ ۱۲- مانع قبولی تسبیح و شکر
۱۳۲	۱۳-۲-۴ ۱۳- محروم شدن از دوستی حضرت علی (علیه السلام)
۱۳۲	۱۴-۲-۴ ۱۴- محرومیت از روزی حلال
۱۳۳	۱۵-۲-۴ ۱۵- محرومیت از نماز شب

۱۶۱-۲-۴ نابود کننده روزی حلال ۱۳۳

۱۷-۱-۲-۴ لقمه نابجا سبب ریختن شرم و حیا و آشکار شدن زشتی ها ۱۳۳

۱۸-۱-۲-۴ پشت کردن به امام معصوم (علیه السلام) ۱۳۴

۱۹-۱-۲-۴ استقبال از حرام موجب از بین رفتن حسنات ۱۳۴

۲۰-۱-۲-۴ در برنداشتن نتیجه خیر ۱۳۴

۲۱-۱-۲-۴ فروختن آخرت و روی گردانی از حق ۱۳۵

۲۲-۱-۲-۴ راه اقتصادی ۱۳۵

۲۳-۱-۲-۴ تأثیر در نطفه ۱۳۶

۲۴-۲-۴ آثار آخرتی همه حرام ۱۳۷

۲۵-۲-۴ حرام خواری همه عیب نق الناس ۱۳۷

۲۶-۲-۴ گرفتار شدن در آتش ۱۳۷

۲۷-۲-۴ عدم ورود به بهشت و استشمام بی آ ۱۳۸

۲۸-۲-۴ عدم بهره‌مندی از مصاحبت و شفاعت پیامبر (صلی الله علیه و آله) ۱۳۸

۲۹-۲-۴ باز خواست خانواده حرام خوار از او در قیامت ۱۳۸

خلاصه فصل چهارم ۱۳۹

فصل پنجم: تربیت دینی و آثار تربیتی تغذیه بر فرزندان ۱۴۲

پیشگفتار فصل ۱۴۲

بخش اول: مباحث تربیت دینی ۱۴۳

۱-۵ تعریف تربیت و تربیت دینی ۱۴۳

۲-۵ ضرورت و اهمیت تربیت دینی ۱۴۴

۳-۵ تفاوت تربیت دینی با تربیت اسلامی ۱۴۵

۱۴۵	۴-۵ انواع تربیت دینی
۱۴۵	۴-۵-۱ تربیت رسمی
۱۴۶	۴-۵-۲ تربیت غیررسمی
۱۴۶	۵-۵ جنبه‌های تربیت دینی خانواده
۱۴۶	۵-۵-۱ جنبه فردی
۱۴۶	۵-۵-۲ جنبه اجتماعی
۱۴۷	۶-۵ ابعاد تربیت دینی خانواده
۱۴۷	۶-۵-۱ بُعد شناختی
۱۴۷	۶-۵-۲ بُعد ایمانی
۱۴۷	۶-۵-۳ بُعد عملی
۱۴۸	۷-۵ عوامل مؤثر در تربیت دینی فرزندان
۱۴۸	۷-۵-۱ مطابقت گفتار و رفتار والدین
۱۴۸	۷-۵-۲ قابل فهم بودن دستورات والدین
۱۴۸	۷-۵-۳ هماهنگی بودن دستورات والدین
۱۴۹	۷-۵-۴ مطابق بودن دستورات والدین با دستورات الهی
۱۴۹	۷-۵-۵ تغذیه حلال
۱۴۹	۸-۵ راه‌های وصول به تربیت دینی خانواده
۱۵۰	۹-۵ شیوه‌های تربیت دینی خانواده
۱۵۰	۹-۵-۱ شیوه کلامی
۱۵۰	۹-۵-۲ شیوه عملی
۱۵۱	۱۰-۵ مراحل تربیت دینی خانواده

۱۵۱	 ۱-۱۰-۵ قبل از تولد
۱۵۱	 ۲-۱۰-۵ شیر خوارگی
۱۵۱	 ۳-۱۰-۵ بعد از شیر خوارگی
۱۵۲	 ۱۱-۵ روش های تربیت دینی فرزندان
۱۵۲	 ۱-۱۱-۵ روش مستقیم
۱۵۲	 ۲-۱۱-۵ روش غیر مستقیم
۱۵۲	 ۳-۱۱-۵ روش الگویی
۱۵۳	 ۴-۱۱-۵ روش تربیت تدریجی
۱۵۳	 بخش دوم: آثار تربیتی تغذیه بر فرزندان
۱۵۳	 نقش تغذیه در تربیت فرزندان
۱۵۷	 خلاصه فصل پنجم
۱۶۰	 فصل ششم: نتایج پژوهش و ارائه پیشنهادها و همکاریها
۱۶۰	 نتایج
۱۶۷	 کتابنامه

پیشگفتار

طبق تعالیم اسلامی، انسان آمیخته‌ای از جسم و روح است که بر هم تأثیر متقابل داشته و از عوامل مؤثر در سلامت روح، استفاده صحیح و مطلوب از رزق است؛ به طوری که هر گونه سهل انگاری و بی توجهی به این مرضیه پیامد عیان منفی و زیان باری به دنبال خواهد داشت. در همین راستا مکتب متعالی اسلام نسبت به تأمین رزق خانواده صحیح آن، توجه ویژه نموده و مسأله رزق حلال را، در مورد انسان و خانواده‌اش مطرح و به بیان تأثیر رزق حلال و حرام در زندگی او می پردازد. لیکن از آن جایی که عللی همچون ناآگاهی، شرایط سخت اقتصادی، حرص و طمع برخی افراد، موجب غفلت از این امر مهم شده و سعی در تأمین رزق خانواده از راه نادرست آن دارند، لذا انسان موظف به دقت یا اصلاح دیدگاه خود نسبت به تأمین معاش است؛ تا خود و خانواده‌اش از «ر سوء حرام خواری در امان مانده و به تربیت دینی دست یابد.

این پژوهش با موضوع «تأثیر رزق حلال در تربیت دینی خانواده» - نظر آیات و روایات - قصد دارد پس از پرداختن به مباحث رزق، به معیشت خانواده و عوامل وسعت و تنگ رزق در خانواده، اهمیت توجه به رزق حلال و حرام و آثار آن‌ها و بعد از بیان مباحث کلی تربیت دینی خانواده، به نقشی که والدین از جهت تغذیه در تربیت فرزند قبل و بعد تولد دارند، بپردازد. هدف و نتیجه این پژوهش پرده برداری از چهره زشت حرام خواری و عواقب ناشی از آن، دستیابی خانواده‌ها به تربیت دینی در پرتو تأمین رزق حلال، همچنین ارائه راهکارهای عملی به خانواده‌ها و مسئولان در خصوص راه‌های رسیدن به رزق حلال و دوری از حرام می‌باشد.